

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Klinika
Perinatalinė medicina, vaisiaus raida ir patologinės būklės 9 kreditai (240 val.)	Medicina (06 B)	Medicinos	Akušerijos ir ginekologijos
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	-	Seminarai	-
Konsultacijos	1 kreditas (27 val.)	Individualus darbas	8 kreditai (213 val.)

Dalyko anotacija:

Dalyko tikslas: išmanyti perinatalinės medicinos pagrindus, perinatalinės sveikatos priežiūrą, vaisiaus būklės stebėjimą ir patologijos gydymą.

Tematika. Perinatologija kaip mokslo sritis. Perinatalinė medicina, jos taikymo sritis. Perinatalinės pagalbos organizavimas Lietuvoje, regionizacijos principas. Perinatologijos centrai, darbo uždaviniai, tikslai, funkcijos. Nėštumo rizikos veiksniai, didelės ir mažos rizikos nėštumas, reikšmė. Antenatalinis, perinatalinis ir postnatalinis laikotarpiai.

Priešlaikinis gimdymas, samprata, problemos aktualumas. Priešlaikinio gimdymo epidemiologija, socialiniai, ekonominiai ir medicininiai veiksniai. Priešlaikinio gimdymo numatymas, prognoziniai požymiai, galima profilaktika. Priešlaikinio gimdymo etiologija. Priešlaikinis vaisiaus vandenių nutekėjimas, priežastys, požymiai, nėštumo priežiūros taktika. Priešlaikinio vaisiaus vandenių nutekėjimo komplikacijos, jų profilaktika. Intrauterininė infekcija, jos įvertinimas, pasekmės, gydymo galimybės. Priešlaikinio gimdymo gydymo tikslai, taktika, metodai, efektyvumas. Tokolizė, jos tikslai, priemonės, trukmė. Vaisiaus plaučių brandumas, jo įvertinimas, reikšmė. Vaisiaus plaučių brendimo stimuliacija. Veiksniai, veikiantys plaučių brandumą, galimybė jų išvengti ar sumažinti poveikį. Priešlaikinio gimdymo sužadinimas, indikacijos, kriterijai, metodai, nėštumo užbaigimo taktika.

Neišnešiotumas, priežastys, prognozė. Neišnešiotumo priežasčių aiškinimas, jų šalinimas. Neišnešiotumo profilaktinės priemonės, jų efektyvumas. Moters mokymas, ruošimas nėštumui, rizikos veiksnių aiškinimas ir šalinimas. Operacinis prieššlaikinio gimdymo gydymas, indikacijos, metodo pasirinkimo kriterijai, sąlygos.

Daugiavaisis nėštumas, chorioniškumas, jo nustatymas. Daugiavaisio nėštumo prognozė, komplikacijos, nėštumo priežiūros ypatumai. Nėštumo užbaigimo laiko ir būdo parinkimas, vertinimo kriterijai.

Perinatalinio laikotarpio fazės: gametogenezė, blastogenezė, embriogenezė, fetogenezė. Aplinkos ir tėvų sveikatos poveikis vaisiaus formavimuisi.

Vaisiaus būklės vertinimo galimybės nėštumo ir gimdymo metu: neinvaziniai ir invaziniai tyrimo metodai. Vaisiaus judesių testas. Vaisiaus širdies auskultacija, klinikinė vertė.

Fizikiniai ultragarsiniai diagnostikos darbo principai, aparatūra. Nėščiųjų tyrimo ultragarsu metodika, darbo principai. Nėščiųjų patikra ultragarsu. Indikacijos papildomam ultragarsiniam tyrimui. Ultragarsinio tyrimo pirmame nėštumo

trimestre ypatumai, interpretacija, klinikinė reikšmė. Ultragarsinis vaisiaus tyrimas antruoju nėštumo laikotarpiu.

Vaisiaus raidos ydų ultragarsinė diagnostika: nervinio vamzdelio, virškinamojo trakto ir pilvo sienelės, inkstų, širdies anomalijų simptomatika. Vaisiaus genetinės patologijos ultragarsinė patikra, patologijos žymenys, Prenatalinė diagnostika. Vaisiaus augliai. Vaisiaus chirurgijos galimybės, indikacijos, dažniausiai atliekamos operacijos ir procedūros.

Vaisiaus vandenių ultragarsinis įvertinimas. Oligohidramnionas. Polihidramnionas. Placentos lokalizacija, struktūra, storis. Placentos patologija. Transvaginalinė echoskopija nėštumo metu: indikacijos, metodika, duomenų vertinimas.

Invazinės diagnostinės procedūros nėštumo metu (chorionobiopsija, amniocentezė, kordozentezė): indikacijos, metodai, nėščiosios paruošimas, komplikacijos, klinikinė vertė.

Kardiotokografija: indikacijos, metodika, klinikinė reikšmė. Vaisiaus kardiotokogramos vertinimas nėštumo metu. Vaisiaus širdies ritmo sutrikimai.

Ekstrasistolija. Sinusinė tachikardija. AV blokados. Tachisistolija. Nestresinis testas. Biofizinis vaisiaus profilis: indikacijos, metodika.

Vaisiaus ir placentos kraujotakos vertinimas doplerometrijos būdu. Doplerio efekto fizinė prasmė. Indikacijos doplerometrijai nėštumo metu. Klinikinė klasifikacija. Akušerinė taktika.

Rh faktoriaus nesutapimas šeimoje, isoimunizacijos profilaktika. Rh konfliktas nėštumo metu, vertinimas, nėštumo priežiūros ir gydymo ypatumai. Vaisiaus pakenkimo vertinimas, intrauterinis gydymas ir nėštumo baigimo termino parinkimas.

Intrauterinis kraujo perpylimas: indikacijos, metodika, būdai, komplikacijos. Rh isoimunizacija.

Vaisiaus intrauterinio augimo sulėtėjimas, problemos aktualumas, galimos priežastys. Augimo sulėtėjimo tipai, jų priežastys. Intrauterinio augimo sulėtėjimo diagnostika, ultragarsinės doplerometrijos reikšmė. Nėštumo priežiūra esant vaisiaus augimo sulėtėjimui, gydymo galimybės. Vaisiaus būklės vertinimas ir nėštumo užbaigimo laiko parinkimas. Gimdymo priežiūros ypatumai ir problemos.

Nėščiųjų ligos. Nėščiųjų hipertenzinės būklės, poveikis vaisiui, nėštumo priežiūrai, akušerinė taktika. Kraujavimas nėštumo metu (savaiminis persileidimas, placentos pirmeiga, placentos atšoka). Gestacinis diabetas. Intrahepatinė nėščiųjų cholestazė. Nėščiųjų anemija. Gestacinė trombocitopenija. Nėščiųjų plaučių arterijos embolija ir giliųjų venų trombozė: diagnostika, gydymas.

Bendrosios ligos ir nėštumas. Širdies ir kraujagyslių ligos. Endokrininės sistemos ligos (diabetas, skydliaukės patologija). Inkstų ir šlapimo išskyrimo sistemos ligos. Virškinimo sistemos ligos. Nervų sistemos ligos. Jungiamojo audinio ligos. Infekcinės ligos. Onkologinės ligos.

Kritinės būklės akušerijoje: eklampsija, HELLP sindromas, nėščiųjų plaučių arterijos embolija ir giliųjų venų trombozė: diagnostika, gydymas.

Gimdymas, laikotarpiai, priežiūros ypatumai. Vaisiaus būklės monitoringas gimdymo metu, indikacijos, reikšmė, tikslingumas, metodika. Vaisiaus hipoksijos požymiai. Operacijos gimdymui užbaigti, instrumentinis gimdymas, indikacijos, metodika, poveikis vaisiui – naujagimiui.

Kraujavimas po gimdymo – priežastys, diagnostika, gydymas, profilaktika.

Infekcija po gimdymo – endometritas, mastitas, sepsis.

Vaisiaus būklės vertinimas gimdymo metu: vaisiaus vandenys, kardiotokografija.

Vaisiaus būklės vertinimas gimdymo metu: vaisiaus vandenys, kardiotokografija.

Kardiotokografija gimdymo metu – normali, patologinė, abejotina kardiotokograma, priežiūros taktika. Tachikardija. Bradikardija. Deceleracijos: ankstyvos, vėlyvos, variabilios. Vaisiaus kraujo laktatų ar rūgščių-šarmų balanso vertinimas, paimant

kraują iš pirmėigės dalies. Priemonės gerinančios placentos perfuziją ir vaisiaus būklę gimdymo metu.

Naujagimio būklės vertinimas po gimdymo (Apgar skalė, kraujo dujų pusiausvyros vertinimas). Veiksniai, įtakojantys naujagimio būklę ir adaptaciją. Naujagimio asfiksija, galimos priežastys, naujagimio gaivinimas. Mekonijaus aspiracijos sindromas. Įgimta naujagimio infekcija, klinika, pasireiškimas, gydymas, prognozė. Neišnešiotas naujagimis, jo fiziologiniai, adaptacijos, slaugos ypatumai, išgyvenamumas ir sergamumas. Hiperbilirubinemija, priežastys, diferencinė diagnostika, gydymo principai.

Naujagimio hemolizinė gelta, konservatyvus gydymas. Pakaitinis kraujo perpylimas: parodymai, metodika.

Sulėtėjusio intrauterinio augimo naujagimis, jo adaptacijos, slaugos ypatumai.

Paratrofiškas naujagimis, pernešiotas naujagimis, adaptacijos problemos, gydymas.

Naujagimio sklaidos ydos, gydymo ir slaugos ypatumai.

Naujagimiui palankios ligoninės iniciatyva.

Rekomenduojama literatūra:

1. Textbook of Fetal Abnormalities. Ed. P.Twining, J.McHugo, D.W.Pilling. Churchill Livingstone Elsevier. 2007. P. 614.
2. Akušerijos ir ginekologijos praktikos vadovas. Sudarytojai G. Drąsutienė: Vilniaus universiteto leidykla, 2008, - 546 p.
3. Fetal Monitoring in Practice. D.Gibb, S.Arulkumaran. Churchill Livingstone Elsevier. 2008. P.250.
4. Akušerija ir ginekologija šeimos gydytojo praktikoje. Sud. G. Drąsutienė. Vaistų žinios, Vilnius, 2010, P. 776
5. High Risk Pregnancy: management options. D.K.James, P.J.Steer, C.P.Weiner, B.Gonik. 4th ed. Philadelphia, Elsevier Saunders, 2011.
<https://www.clinicalkey.com/#!/browse/book/3-s2.0-C20090464432>
6. Williams Obstetrics. F. G. Cunningham, K. J. Leveno, S. L. Bloom, C. Y. Spong, J. S. Dashe, B. L. Hoffman, B. M. Casey, J. S. Sheffield. 24th ed. Mc Grow Hill Education 2014.
<http://accessmedicine.mhmedical.com/book.aspx?bookID=1057>.
7. Akušerijos ir neonatologijos diagnostikos ir gydymo metodikos (2015).
<https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/programos-ir-projektai/sveicarijos-paramos-programa/akuserijos-ir-neonatologijos-diagnostikos-ir-gydymo-metodikos>.
8. G. Drąsutienė, N. Drazdienė, A. Arlauskienė, D. Ramašauskaitė, J. Zakarevičienė, V. Basys, E. Kazėnaitė, J. Drąsutis, I. Sakalauskaitė, V. Sniečkvienė; Trends in maternal health in Lithuania 1995–2014. Acta medica Lituanica // 2016, Vol. 23, no. 2. p. 117-125. ISSN: 1392-0138; DOI: 10.6001/actamedica.v23i2.3328. Index Copernicus
<http://www.cisi.org/>
9. Drugs and Lactation Database.
<https://toxnet.nlm.nih.gov/cgi-bin/sis/htmlgen?LACTMED>
- 10.Naujagimiui palanki ligoninė.
[http://www.neonatologija.lt/naujagimiui-palanki-ligonine/;](http://www.neonatologija.lt/naujagimiui-palanki-ligonine/)
<http://www.who.int/nutrition/topics/bfhi/en/>

Konsultuojantys dėstytojai:**1. Gražina Drasutienė (prof. dr. HP):**

1. D. Bartkeviciene, I. Pilypiene, **G. Drasutiene**, R. Bausyte, M. Mauricas, M. Silkunas, I. Dumalakiene. Leukocytosis as a prognostic marker in the development of fetal inflammatory response syndrome // Libyan Journal of Medicine ISSN 1993-2820 2013, vol. 8. art no. 21674 (6 p.).
2. Ž. Bumbulienė, K. Venclavičiūtė, D. Ramašauskaitė, A. Arlauskienė, E. Bumbul, **G. Drasutienė**. Microbiological findings of vulvovaginitis in prepubertal girls // Postgraduate Medical Journal ISSN 0032-5473 2014, vol. 90, no 1059. p. 8-12.
3. T. Poskus, D. Buzinskiene, **G. Drasutiene**, N.E. Samalavicius, A. Barkus, A. Barisauskiene, J. Tutkuvieni, I. Sakalauskaite, J. Drasutis, A. Jasulaitis, A. Jakaitiene. Haemorrhoids and anal fissures during pregnancy and after childbirth: a prospective cohort study // BJOG: An International Journal of Obstetrics and Gynaecology; 2014, Vol. 121, iss. 13. ISSN 1470-0328 p. 1666-1671, DOI: 10.1111/1471-0528.12838
4. Š. Grincevičienė, L. Kubilienė, K. Ivanauskas, **G.S. Drasutienė**, D. Ramašauskaitė, J. Grincevičius, J. Bernatoniene, A. Savickas. Experiences of community pharmacists advising pregnant women // International Journal of Clinical Pharmacy, 10 April 2015, p. 636-644. ISSN 2210-7703, DOI 10.1007/s11096-015-0111-6
5. Z. Bumbulienė, J. Klimasenka, D. Sragyte, J. Zakareviciene, **G. Drasutiene**. Uterine size and ovarian size in adolescents with functional hypothalamic amenorrhoea // Archives of disease in childhood, 2015, Vol: 100 Iss: 10, p. 948-951, ISSN 0003-9888, doi:10.1136/archdischild-2014-307504.
6. Z. Cerkienė, A. Usonienė, A. Amsiejienė, P. Sakalauskas, **G. Drasutiene**, D. Ramasauskaite. Impact of quantitative parameters, such as number of retrieved oocytes, number of transferred embryos and availability of surplus embryos for cryopreservation, on clinical pregnancy rates in ART // Gynecological Endocrinology, 2015, Vol. 31 (S1), p. 46-50, ISSN 0951-3590 (print), 1473-0766 (electronic), DOI: 10.3109/09513590.2015.1086507.
7. D. Bartkeviciene, I. Pilypiene, D. Ramasauskaite, J. Zakareviciene, D. Lauzikiene, M. Silkunas, R. A. Vankeviciute, B. Vaigauskaite, **G. Drasutiene**, I. Dumalakiene. Significance of C-reactive protein in predicting fetal inflammatory response syndrome // Ginekologia polska, 2015, Vol. 86 (12) p. 926-931.

2. Audronė Arlauskienė (doc. dr.):

1. **A. Arlauskienė**, S. Čaplinskas, R. Jarašiūnienė, R. Nadišauskienė, V. Uždavinienė. Žmogaus imunodeficitu viruso perdavimo iš motinos vaikui profilaktikos rekomendacijos. Mokomoji-metodinė medžiaga. Lietuvos AIDS centras, Vilniaus universitetas, Kauno medicinos universitetas. Vilnius. 2007.
2. Drasutiene GS, Tutkuvieni J, Zakareviciene J, Ramasauskaite D, Kasilovskiene Z, Lauzikiene D, Drazdiene N, Barkus A, **Arlauskiene A**, Drasutis J. Changes in anthropometric and metabolic parameters in pregnancy and neonatal physical development during last decades. Medicina (Kaunas). 2007;43(1):10-26.
3. D. Simanavičiūtė, V. Gintautas, R. Mačiulevičienė, M. Jaržemskienė, **A. Arlauskienė**, V. Galvosienė, O. Paškonienė. Hipertenzinės nėščiuju

	<p>būklės. Lietuvos akušerija ir ginekologija. 2009, T 12, Nr. 2, 145-155.</p> <p>4. Akušerijos ir neonatologijos diagnostikos ir gydymo metodikos. https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/programos-ir-projektai/sveicarijos-paramos-programa/akuserijos-ir-neonatologijos-diagnostikos-ir-gydymo-metodikos.</p> <p>5. Ž. Bumbulienė, K. Venclavičiūtė, D. Ramašauskaitė, A. Arlauskienė, E. Bumbul, G. Drašutienė. Microbiological findings of vulvovaginitis in prepubertal girls // Postgraduate Medical Journal ISSN 0032-5473 2014, vol. 90, no 1059. p. 8-12.</p> <p>6. Savickiene J, Treigyte G, Baronaite S, Valiuliene G, Kaupinis A, Valius M, Arlauskiene A, Navakauskiene R. Human Amniotic Fluid Mesenchymal Stem Cells from Second- and Third-Trimester Amniocentesis: Differentiation Potential, Molecular Signature, and Proteome Analysis. Stem Cells Int. 2015;2015:319238. doi: 10.1155/2015/319238. Epub 2015 Aug 17.</p> <p>7. G. Drašutienė, N. Drazdienė, A. Arlauskienė, D. Ramašauskaitė, J. Zakarevičienė, V. Basys, E. Kazėnaitė, J. Drašutis, I. Sakalauskaitė, V. Sniečkuvienė; Trends in maternal health in Lithuania 1995–2014. Acta medica Lituanica // 2016, Vol. 23, no. 2. p. 117-125. ISSN: 1392-0138; DOI: 10.6001/actamedica.v23i2.3328. Index Copernicus http://www.cisi.org/</p>
<p>3.</p>	<p><u>Diana Ramašauskaitė (prof. dr.):</u></p> <p>1. Ž. Bumbulienė, K. Venclavičiūtė, D. Ramašauskaitė, A. Arlauskienė, E. Bumbul, G. Drašutienė. Microbiological findings of vulvovaginitis in prepubertal girls // Postgraduate Medical Journal ISSN 0032-5473 2014, vol. 90, no 1059. p. 8-12.</p> <p>2. Š. Grincevičienė, L. Kubilienė, K. Ivanauskas, G.S. Drašutienė, D. Ramašauskaitė, J. Grincevičius, J. Bernatoniene, A. Savickas. Experiences of community pharmacists advising pregnant women // International Journal of Clinical Pharmacy, 10 April 2015, p. 636-644. ISSN 2210-7703, DOI 10.1007/s11096-015-0111-62.</p> <p>3. D. Laužikienė, D. Ramašauskaitė, T. Lūža, R. Lenkutienė. Pregnancy Induced Autoimmune Warm Antibodies Hemolytic Anemia: A Case Report. Geburtshilfe Frauenheilkd, 2015 Nov;75(11):1167-117.</p> <p>4. Z. Cerkiene, A. Usoniene, A. Amsiejiene, P. Sakalauskas, G. Drasutiene, D. Ramasauskaite. Impact of quantitative parameters, such as number of retrieved oocytes, number of transferred embryos and availability of surplus embryos for cryopreservation, on clinical pregnancy rates in ART // Gynecological Endocrinology, 2015, Vol. 31 (S1), p. 46-50, ISSN 0951-3590 (print), 1473-0766 (electronic), DOI: 10.3109/09513590.2015.1086507.</p> <p>5. D. Bartkeviciene, I. Pilypiene, D. Ramasauskaite, J. Zakareviciene, D. Lauzikiene, M. Silkunas, R. A. Vankeviciute, B. Vaigauskaite, G. Drasutiene, I. Dumalakiene. Significance of C-reactive protein in predicting fetal inflammatory response syndrome // Ginekologia polska, 2015, Vol. 86 (12) p. 926-931.</p> <p>6. G. Opolskiene, S. Radzvilaite, D. Bartkeviciene, D. Ramasauskaite, J. Zakareviciene, G. Drasutiene. Pain Experience During Saline-Contrast Sonohysterography Differs Between Premenopausal and Postmenopausal Women // Journal of Clinical Ultrasound. Hoboken : John Wiley & Sons : Inc, 2016, Vol. 44, Iss. 5. p. 267-271. ISSN: 0091-2751 ; DOI: 10.1002/jcu.22291.</p>

	<p>7. Akušerijos ir neonatologijos diagnostikos ir gydymo metodikos. https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/programos-ir-projektai/sveicarijos-paramos-programa/akuserijos-ir-neonatologijos-diagnostikos-ir-gydymo-metodikos.</p>
<p>4.</p>	<p><u>Jolita Zakarevičienė (doc. dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Zakarevičienė, E. Barčaitė, M. Minkauskienė ir kt. Ginekologinėmis ligomis sergančių moterų anemija: diagnostikos ir gydymo metodika. Lietuvos akušerija ir ginekologija, 2013, T.16, Nr.4. P.318 – 326. 2. K. Žilinskas, K. Maculevič, J. Voločovič, J. Zakarevičienė. Clinical results of early stages vulvar cancer treatment in early stages based on sentinel lymph node biopsy and surgical treatment in the institute of Oncology of Vilnius University between 2011 and 2013. Acta medica Lituanica.2014. Vol. 21 No.2. P. 65-72. 3. Ž. Bumbulienė, J. Klimašenko, D. Šragytė, J. Zakarevičienė, G. Drašutienė. Uterine size and ovarian size in adolescents with functional hypothalamic amenorrhoea. Arch Dis Child. 2015.Vol. 100. P. 948-951. 4. D. Bartkevičienė, I. Pilypienė, D. Ramašauskaitė, J. Zakarevičienė, D. Laužikiene ir kt. Significance of C-reactive protein in predicting fetal inflammatory response syndrome. Gynecologia polska.2015.Vol.86. No.12. P.926-931. 5. G.St. Drašutienė, N. Drazdienė, A. Arlauskienė, D. Ramašauskaitė, J. Zakarevičienė ir kt. Trends in maternal health in Lithuania 1995-2014. Acta medica Lituanica.2016.Vol.23. No.2 P.117-125 6. G. Opolskienė, S.Radžvilaitė, D. Bartkevičienė, D. Ramašauskaitė, J. Zakarevičienė, G. Drašutienė. Pain experience during Saline-contrast sonohysterography differs between premenopausal and postmenopausal women. Journal of Clinical Ultrasound. 2016, Vol. 44, Iss. 5. p. 267-271. 7. Akušerijos ir neonatologijos diagnostikos ir gydymo metodikos. https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/programos-ir-projektai/sveicarijos-paramos-programa/akuserijos-ir-neonatologijos-diagnostikos-ir-gydymo-metodikos.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos kryptių mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618)

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof.dr. (HP) Algirdas Utkus: